

να καλύπτωσιν οί άνθρωποι τούς φιλότατους αὐτῶν, καὶ νεκρούς ἀκόμη, μὲ ἀνθρώπινον ἀδυναμίαν καὶ ματαιότητα. Ἐπιπροσθέτως δὲ παρευρίσκονται μουσικαὶ καὶ συμφωνίαι τοιαῦται ὡς νὰ ἦτο ἐπέναγκες νὰ κατέρχεται κανεὶς καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τάφον ἀκόμη μὲ συμφωνίας μουσικῶν ὀργάνων. Φαίνεται ὅτι καὶ πρὸς αὐτὴν ἀκόμη τὴν ὁδὸν τοῦ τάφου θέλομεν νὰ δεῖξωμεν τὴν κακῶς ἐννοουμένην κοινωνικὴν ἀπόστασιν καὶ διαφορὰν, περὶ τῆς ὁποίας θὰ γράψωμεν σχετικῶς εἰς τὸ παροσχές.

Ἄνδρας Παπαγεωργακόπουλος

ΚΟΣΜΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΗΛΙΟΣ

Ὁ ὄγκος τοῦ ἡλίου εἶναι γιγαντιαίων διαστάσεων. Ἡ διάμετρος του εἶναι 900 περίπου χιλιάδων μιλίων, ἡ δὲ περιφέρεια του τριῶν περίπου ἑκατομμυρίων μιλίων. Φανταζόμεθα δι' ἡ γῆ καὶ εἶναι, καὶ ἐν τούτοις εἶναι 1 1)2 περίπου ἑκατομμύρια φορές μικροτέρα τοῦ ἡλίου! Καὶ ἀπὸ ὅλους μαζί τούς πλανήτας εἶναι 600 φορές μείζων ὁ ἡλιος! Καὶ ὅμως φαίνεται τόσον πολὺ μικρὸς εἰς τὸν ὀρίζοντα, καὶ τοῦτο διότι ἀπέχει ἀπὸ τῆς γῆς 100 περίπου ἑκατομμύρια μίλια! Ἐὰν ἦτο δυνατόν μία ταχυτάτη ἀμαξοστοιχία νὰ κινήθῃ ἐκ τῆς γῆς μὲ διεύθυνσιν τὸν ἡλιον καὶ ἂν ἔτρεχε ὀλοταχῶς καὶ νυχθημερόν μόλις μετὰ τριακόσια ἔτη θὰ κατῴρθανε νὰ πλησιάσῃ τὸν ἡλιον! Ὅποιοι τεράστια ἀποστάσεις χωρίζουν τὰ διάφορα οὐράνια σώματα! Διὰ τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν λαμβάνομεν μίαν ἀμυδρὰν ἰδέαν τῶν ἀπειρῶν ἀποστάσεων τοῦ πεπερασμένου τούτου κόσμου ὃν κρατεῖ ὡς μικρὰν μπάλλαν ἐν τῇ χειρὶ του ὁ Παντοκράτωρ! Καὶ ἐν τούτοις ἂν καὶ τοσοῦτον ἀφ' ἡμῶν ἀπέχει τὸ ζωογόγον τῆς ἡμέρας ἄστρον ἔχει προικισθῆ ἄνωθεν μὲ τόσον τεραστίαν δύναμιν ὥστε νὰ ἐξασκῆ εὐεργετικωτάτην ἐπὶ τῆς γῆς ἐπίδρασιν. Μὰ τί ἐπὶ τέλος εἶναι αὐτὸς ὁ ἡλιος; Ποία ἡ ἐσωτερικὴ κατασκευὴ τοῦ τόσον περιέργου τούτου σώματος ὥστε νὰ ἐνέχη τόσην ἔντασιν καὶ ἰσχύν; Περὶ τούτου ἐλάχιστα καὶ μηδαμινὰ γνωρίζει ἡ ἐπιστήμη! Εἶναι καὶ τοῦτο ἐν τεκμήριον τοῦ ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιστήμη τόσον ἀγνοεῖ τὰ εἰς τὰς αἰσθήσεις μας ὑπολίπτοντα ὄντα δὲν πρέπει νὰ τολμᾷ νὰ νομίζῃ ὅτι ἔχει ἔγκυρον γνώμην καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὲρ αἰσθησιν πνευματικῶν ὄντων. Ὅστις ἀναιδῶς τὸν ἡλιον θεᾶται τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται κατὰ τούς ἀρχαίους. Τοῦτο ὑπέστησαν ὁ Γαλιλαῖος, ὁ Κασσίνη καὶ οἱ ἄλλοι

οἱ ἀποπειραθέντες ἐπιμόνως νὰ ἀνατάμουν διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τὸν ἡλιον διότι τὸ μυστηριῶδες τοῦτο οὐράνιον σῶμα φύσει ἀποστέργει τὰς ἐρεῦνας καὶ ἐκζητήσεις τῶν κόλπων του! Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐπιστήμη γνωρίζει ἀσήμαντα περὶ τούτου ἂν καὶ ἐπ' αὐτῶν δὲν ὑπάρχει ὁμοφωνία τῶν ἐπιστημόνων πλήρης ὡς π. χ. ὅτι ἔσωθεν εἶναι ἡ ἀφεγγὴς σφαιρα, καὶ ἔξωθεν ἡ φωτὸσφαιρα ἐξ ἧς διατελούσης διαρκῶς ἐν τρομῶδει καταστάσει ἐκπέμπονται παμμέγιστα κύματα πύρος, ὅτι βίαιαι διαταράξεις τοῦ πλανήτου ἐπέφερον κακόμορφα χάσματα, τινὲς ὑπελόγησαν καὶ τὸ ποσὸν τῆς θερμότητος κλπ. ἀλλὰ παρ' ὅλα ταῦτα ὁ πέπλος τοῦ ἀγνώστου σκιάζει τὴν ἐσωτερικὴν του σύστασιν.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΜΕΝΕΤΟ ΩΣ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΣ

[Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου]

Ὅτε εἶδομεν ἐν συντόμῳ ὅτι καὶ θρησκεία καὶ σοφοί, καὶ μάγοι καὶ μαντεῖα, καὶ λαοὶ καὶ ἄρχοντες ἐγκωμῶν καὶ μετὰ πεποιθήσεως ἀνέμενον ἐξ Ἰουδαίας τὸν Θεάνθρωπον Αὐτρωτὴν. Ἦδη θὰ ἐξετάσωμεν ἂν καὶ παρ' Ἰουδαίους ἀνεμένετο ὡς Θεάνθρωπος ὁ Χριστὸς καὶ ἂν αὐτὸς εἶναι ὁ ἀναμενόμενος. Ἡ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων περιλαμβάνεται ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ἧτις ἐγράφη ἐν διαστήματι ὑπερχιλίων ἐτῶν, ἀπὸ διαφόρων, εἰς διαφόρους τόπους, ὑπὸ διαφόρων συνθήκας καὶ ἀσχολεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὸν Θεάνθρωπον προφητικῶς. Θὰ ἐξετάσωμεν λοιπὸν τί τὸ ἐπίσημον τοῦτο βιβλίον λέγει περὶ Χριστοῦ καὶ οὐχί τί ἡ παρεφθαρμένη Ἰουδαϊκὴ παράδοσις. Ἐν πρώτοις ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ρητῶς προλέγει εἰς τούς Πρωτοπλάστους μετὰ τὴν ἀμαρτίαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Θεανθρώπου ὅστις θὰ συνέτριβε τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σατανᾶ μετὰ τὸν Σταυρικὸν θάνατόν Του, Αἰ ἐπαγγελίαι τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀβραάμ, ἡ καθ' ὑπέροδον τῶν φυσικῶν νόμων γέννησις τοῦ μονογενοῦς Ἰσαὰκ καὶ ἡ αὐτοθυσία τούτου προδιαγράφει τὴν ὑπερφυσικὴν γέννησιν καὶ αὐτοθυσίαν τοῦ Θεανθρώπου. Ὁ Ἰακώβ προφητεύει πρὸς διαχιλίων ἐτῶν τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως τοῦ Θεανθρώπου, ὃν ἀποκαλεῖ προσδοκίαν τῶν Ἑθνῶν, καὶ σωτήρα τοῦ κόσμου ὅλου. Ὁ Μωϋσῆς ἐπίσης θνήσκειν 1600 π. χ. ἔτη προφητεύει τὴν γέννησιν τοῦ Θεανθρώπου. Ὁ Δαβὶδ 1100 π. χ. ἔτη προφητεύει τὴν ἐν θριάμβῳ βασιλείαν ὑποδοχὴν τοῦ Χριστοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ ὡς οὐρανόπεμπτον, ὅτι θὰ προῦδίδετο ἀντὶ 30 ἀργυρίων ὑπὸ μαθητοῦ του, ὅτι οἱ ἄλλοι μαθηταὶ του θὰ τὸν ἐγκατέλειπον καὶ τινες θὰ τὸν ἠρνοῦντο, ὅτι διὰ κλήρου θὰ διεμερίζοντο τὰ ἱμάτιά του, ὅτι θὰ ἐποτίζετο χολὴν καὶ ἄξος, ὅτι θὰ κατεδικάζετο διὰ ψευδομαρτύρων εἰς Σταυρικὸν θάνατον καὶ τέλος τί θὰ ἔλεγε θνήσκειν. Ὁ Ἡσαΐας 750 π. χ. ἔτη προλέγει τὴν ἐκ Παρθένου γέννησιν Του, ὅτι θὰ ὀνομασθῇ Ἐμμανουὴλ δηλ. Θεάνθρωπος, τὸν ἀποκαλεῖ ἄρχοντα εἰ-

ρήνης και πατέρα του μέλλοντος αιώνας, προφητεύει περί του Προδρόμου, ότι ο Χριστός την δύναμιν θ' ἄρῃται ἀπ' ἐαυτοῦ, ὅτι θ' ἄχθῃ ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἂν καὶ θά εἶναι ἀναμάρτητος καὶ θά σταυρωθῇ ἀφ' ὁμοιωμένως μαστιγωθῇ, ἐμπυτυθῇ, κολαφισθῇ, ρυπισθῇ ποτισθῇ χολὴν καὶ ὄξος, ἐνδυσθῇ κοκκίνην γλαμύδα ἐμπαικτικῶς ὡς βασιλεὺς κλπ. Ἐπειδὴ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ὡς ἱστορικὸς περιγράφει τὰ κατὰ τὸν Χριστὸν ἀποκαλεῖται πέμπτος Ἐθαγγελιστῆς. Ὁ Μιχαίας 700 π. χ. ἔτη προλέγει τὸν τρόπον καὶ τόπον τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἀβδακούμ 600 π. χ. ἔτη προλέγει τὴν ἐν φάτνῃ γέννησιν Του. Ὁ Ζαχαρίας 500 π. χ. ἔτη προλέγει τὴν προσκύνησιν τῶν Μάγων καὶ θριαμβευτικὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰσόδον Του. Ὁ Δανιὴλ 550 π. χ. διὰ τῶν περιφήμων του 70 ἐβδομάδων ὀρίζει ἐπακριβῶς τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως καὶ σταυρώσεως. Ὁ Μαλακίας 500 π. χ. ἔτη προφητικῶς ἀσχλεῖται μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου. Ὁ Ὠσηέ 400 π. χ. ἔτη προλέγει τὴν τριήμερον ἀνάστασιν καὶ τὴν εἰς Ἄδου κάθοδον Του. Καὶ τέλος ὁ Ἰωὴλ 400 π. χ. ἔτη προφητεύει τὴν κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀς ἀρκεσθῶμεν εἰς ταῦτα μόνον ἅτινα ἀποδεικνύουν σαφέστατα ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπῆρξεν ὡς ἥλιος γύρω ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐστρέφοντο ὡς πλανητικὸν σύστημα τόσοι ἔξοχοι τῆς ἱστορίας νόες. Ἀπασαι αἱ προρρήσεις αὐταὶ ὡς γνωστὸν ἐξεπληρώθησαν θευματικῶς μέχρι κερκίας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Χριστοῦ. Πάντες οἱ προφῆται ἀνωθεν ἐμπνεόμενοι ἀποδίδουν θεῖαν δύναμιν καὶ ἰδιότητάς εἰς τὸν Χριστόν, ἀλλὰ δὲν τὸν καλοῦν ρητῶς Θεόν, ἔνα μὴ ὁ σκληροτράχηλος Ἰουδαϊκὸς λαὸς παρεξηγῶν τοῦτο στραφῇ πρὸς τὴν εἰδωλολατρείαν. Διὰ τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς λόγον ἀπηγορεύθη εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ κτίσουν καὶ ἕτερον ναόν, τὸ δὲ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος συνεικασμένως διευτυπώθη ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ. Εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγράφησαν ταῦτα ἐκ συνειδητοῦ ἀπὸ τῶσους ἀνθρώπους, δικαστῶν χαρκατῶν, ἀνακτῶν, κοινωνικῆς τάξεως, ἐκ διαφόρων μερῶν καὶ κατὰ διαφόρους ἐποχάς καὶ συνθήκας; Εἶναι δυνατόν νὰ ἦναι εἰκασίαι ταῦτα ἅτινα ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται παράδοξα, ἀπίθανα, πρωτοφανῆ, καὶ ταπεινωτικά διὰ τοὺς γράφοντας καὶ τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν; Ἡ περὶ Μεσσίου ἰδέα παρὰ τῇ λαῶν δὲν ἦτο τελείως διάφορος; Εἰκασίαι εἶναι τὸ ὅτι θά γεννήσῃ μία Παρθένος, ὅτι θ' ἀναστῇ τις ἐκ νεκρῶν κλπ; Τί συμφέρον εἶχον νὰ εἴπουν ταῦτα; Μήπως οἱ πλείστοι δὲν ἐθυσιάσθησαν ὑποστηρίζοντες ταῦτα; Μήπως δὲν ἦσαν εὐκατάστατοι, μορφωμένοι, στρατηγοί, βασιλεῖς κλπ. ὥστε νὰ ἀποβλέπουν εἰς δόξας, τιμὰς, πλοῦτην, ἀξιώματα; Οὐτὲ ἡ ὑπόνοια ὅτι οἱ Χριστιανοὶ παρέφθειραν τὴν Π. Διαθήκην εἶναι δυνατὴ, καθ' ὅτι ἀνέκαθεν μέχρι σήμερον ἡ Θεία Πρόνοια ἐνεπιστεύθη ταύτην εἰς τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἀσπονδοτέρους τοῦ Χριστοῦ ἐχθρούς. Διατί ἔκτοτε οὐδεὶς περὶ Μεσσίου προφητεύει; Διατί εἰς οὐδένα ἄλλον ἐπηλήθευσαν ταῦτα; Διατί ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἀναμένει ἄλλον Θεάνθρωπον ἔκτοτε; Πῶς νὰ ἐξηγηθῶν ταῦτα; Ὡστε κατ' ἀνάγκην ἐν ἐκ τῶν δύο συμβαίνει, ἢ ὁ Χριστὸς εἶναι τῷ ὄντι Θεάνθρωπος ἢ ἡ ἀνθρωπότης ἡ π. χ. ἦτο παρὰφρων ὡς ἀναμένουσα Θεάνθρωπον Σωτήρα. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ δεῦτερον ἀδύνατον νὰ συμβαίῃ ἄρα συμβαίνει τὸ πρῶτον κατ' ἀνάγκην.

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ

Ἡ κοσμοϊστορικὴ περίοδος ἦν διερχόμεθα, ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ κόσμου ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς ἐκκλησίας καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν ἀνευλάβεια τῶν κατὰ συνθήκην ὁπαδῶν τῆς ἐμβάλλει τελευταίως εἰς σοβαρὰς σκέψεις πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὸ μέλλον καὶ τὴν εὐήμεριαν τοῦ κόσμου.

Ἐκ τούτου ὀρμωμένη ἦ ἐν Φιλαδέλφειᾳ τῆς Ἀμερικῆς Μεθοδιστικῆ Ἐπισκοπιανῆ Ἐκκλησία καὶ θέλουσα νὰ βολιδοσκοπήσῃ καὶ πληροφορηθῇ κατὰ προσέγγισιν τὰς ἀντιλήψεις αἰτινες ἐπικρατοῦν σχετικῶς μὲ τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὰ διάφορα κοινωνικὰ στρώματα ὑπέβαλε 39 ἐρωτήματα εἰς 1000 ἄτομα ἀντιπροσωπεύοντα ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα. Αἱ ἀπαντήσεις ἦσαν φυσικὰ ποικίλου περιεχομένου ὡν αἱ σπουδαιότεραι ἐκτὸς τῶν καυστικῶν καὶ δεικτικῶν ὑπῆρξαν αἱ ἑξῆς:

Εἰς ἐξ αὐτῶν (ἐμπορος) ἀποδίδει τὴν αἰτίαν τῆς ψυχρότητος τοῦ λαοῦ εἰς τὸ ὅτι οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας δὲν διδάσκουν μόνον τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦτον Ἐσταυρωμένον. Ἄλλος Ἐπισκοπικὸς νομίζει ὅτι πταίει ἡ παρατεταμένη λειτουργία τῶν Προτεσταντῶν. Ἄλλος καὶ δὴ κληρικὸς συγγραφεὺς λέγει ὅτι μόνον ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀνεύρῃ τὰς ἀνάγκας τῶν λαῶν καὶ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς τότε θὰ καταστῇ ἡ κυριαρχοῦσα τοῦ κόσμου δύναμις. Κάποιος δικαστῆς ὡς αἰτίαν τῆς ἀπωλείας τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας νομίζει τὸ ὅτι ἔπαυσεν νὰ εἶναι ἐπιθετικῶς χριστιανικῆ. Κάποιος ἀρχηγὸς μιᾶς ἑργατικῆς ὀργανώσεως ἀποδίδει τὸ τοιοῦτον εἰς τὸ ὅτι αὐτὴ ἔπαυσεν νὰ ἐξασκῇ τὸν οὐσιωδέστερον προορισμὸν τῆς ἦτοι τὴν φιλανθρωπίαν. Ἄλλος ἀποδίδει τὴν αἰτίαν εἰς τὸ ὅτι ὑπάρχουν ὑπὲρ τὰς 200 αἰρέσεις καὶ ὁ κόσμος ὑπέστη σύγχυσιν αἱ δὲ ἐνέργειαι καὶ διαβολαὶ τῶν προπαγανδῶν παχύνουν τὸν κόσμον. Ἄλλος ἀποκαλεῖ ταύτην ὡς τὸ πολιτικώτερον οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν καὶ ἠθικὸν κεφάλαιον τοῦ κόσμου. Ἄλλος ὡς τὸ θεμέλιον πάσης ἠθικῆς καὶ παντὸς προηγμένου πολιτισμοῦ ἀλλὰ ἡδὴ δὲν ὄρᾳ ἱκανοποιητικῶς. Καὶ ἄλλοι ἄλλως.

Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ κόσμος κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν ἐξακολουθεῖ νὰ πιστεύῃ ὅτι πολλὰ κοινωνικὰ προβλήματα δύναται νὰ ἐπιλύσῃ ἐκκλησία ἂν οἱ λειτουργοὶ τῆς ἐνεργήσουν ὡς πρέπει καὶ πολλὰς πληγὰς νὰ ἐπουλώσῃ ἂν οἱ ὁπαδοὶ τῆς δεῖξουν τὴν δέουσαν αὐτοθυσίαν καὶ δραστηριότητα. Ὁ δὲ θελήσῃ ἄρα γε;

Η ΑΓΙΑ ΠΟΛΙΣ ΒΗΘΛΕΕΜ

Ἡ πρώτη θεανθρωποδόχος αὕτη πόλις Βηθλεεμ κειμένη ἐπὶ δύο λόφων πρὸς Ν. τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπέχει 1 1/2 ὄρων ἀπὸ αὐτῆς. Εἶναι δὲ μία τῶν ἐνδοξοτέρων πόλεων τῆς ὑψηλοῦ διαδραματίσασα σπουδαιότατον ρόλον ἐν τε τῇ Ἰουδαϊκῇ καὶ χριστιανικῇ ἱστορίᾳ. Αὕτη ἀνεφάνη πατρίς καὶ γενέτειρα πολλῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ὡς τοῦ προφητάνακτος Δαυὶδ καὶ ἄλλων, ἰδίᾳ ἔμως ἡ πρώτη ἐνδοξος κοιτίς τοῦ θεανθρώπου Σωτήρος τῆς ἀνθρωπότητος. Αὕτη ἀριθμεῖ σήμερον περὶ τὰς 10 χιλ. κατοίκων πάντων σχεδὸν χριστιαν-